

Isten hatalmas, Krisztus-központú terve

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 9:29; Efezus 1:3-14; 2:6; 3:10;
Kolossé 1:13-14

„Áldott az Isten, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben, a Krisztusban” (Ef 1:3, ÚRK).

Huszonöt évvel azután, hogy Neil Armstrong az emberek közül elsőként járt a Holdon, köszönő üzenetet írt a csapatnak, akik megtervezték az űrruhát (Extravehicular Mobility Unit, rövidítve EMU), amiben megtette a történelmi lépéseket. A „történelem legtöbbet fényképezett űreszközének” nevezte az öltözéket, amiről tréfásan azt mondta, hogy „csúnya viselőjét” sikerült elbújtatnia a tekintetek elől. Armstrong köszönetet mondott a Johnson Űrközpont „EMU csapatának” a „szívós, megbízható és szinte simogató” öltözetért, ami az életét védte. „Negyedszázadnyi köszönetet és dicséretet” küldött nekik.

Pál emelkedett köszönő szavakkal kezdi az Efezusi levelét, Istent dicsőíti minden kiírástott áldásáért, ami nélkülözhetetlen a hívők életéhez – mint az űrruha annak, aki a Holdon jár. Kifejti, hogy Isten már „*a világ teremtése előtt*” (Ef 1:4, ÚRK) munkálkodott ezekért a hatalmas áldásokért. Hálát ad neki mindenért, amit a történelem során a hívőkért tett.

Az apostol bevezetője még értékesebbé teszi a levelet, főként mivel bemutatja, hogyan kell Istent dicsőíteni és hálát adni neki a tőle kapott áldásokért.

KRISZTUSBAN KIVÁLASZTVA ÉS ELFOGADVA

Egy köszönőlevél általában tartalmazza a kapott ajándék, ajándékok leírását. Ef 1:3-14 verseiben Pál hosszú felsorolásban hálát ad Istennek az evangélium áldásaiért.

Dicsőíti az Urat azért, mert „*megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben, a Krisztusban*” (Ef 1:3, ÚRK). Az áldások lelki (görögül *pneumatikosz*) jellege arra enged következtetni, hogy a Szentlélektől (*pneuma*) származnak. Pál záró áldásmondásában is dicsőíti a Lelket a hívők életében végzett munkájáért (Ef 1:13-14).

Ef 1:3-6 szakasza megindító módon taglalja, hogyan tekint ránk Isten Krisztusban. Már a világ teremtése előtt kiválasztott bennünket Jézusban, és elhatározta, hogy mint drága gyermekei szentül és feddhetetlenül álljunk meg előtte (Ef 1:4; vö. Ef 5:27), a Krisztusban való teremtés és megváltás érdeméért (Ef 1:5). Már azelőtt azt tervezte, hogy elfogad bennünket „*a Szeretettben*” (Ef 1:6, ÚRK), mielőtt ragyogni kezdett a nap. Dióhéjban: Isten azt akarja, hogy megmeneküljünk, tehát az üdvösséget csakis a saját bűnös döntéseink miatt veszíthetjük el.

Mit jelent „*a mennyekben*” kifejezés az Efezusi levélben (ez a szó az Újszövetségben csak itt fordul elő)? Tanulmányozzuk át a használatát (lásd Ef 1:3, 20; 2:6; 3:10, 15; 4:10; 6:9, 12)!

Az Efezusi levélben a „*mennyekben*” és a hasonló kifejezések Isten lakóhelyeként mutatnak a mennyre (Ef 1:3; 6:9), a lelki hatalmak székhelyére (Ef 1:10, 20-21; 3:10, 15; 6:12), ahol Krisztus felmagasztaltatott az Atya jobbján (Ef 1:20). A hívők már most járulhatnak a mennyhez, hogy lelki áldásokat nyerjenek Krisztusban (Ef 1:3; 2:6). Bár a menny az áldások helyszíne lett a hívők számára, továbbra is tart a küzdelem a Krisztus uralmával szembeszegülő gonosz erők ellen (Ef 3:10; 6:12).

Időzzünk még Ef 1:4 versénél, ahol az áll, hogy Isten már „*a világ teremtése előtt*” kiválasztott bennünket Krisztusban! Mit jelent ez? Hogyan mutat ez rá Isten irántunk való szeretetére, illetve arra, hogy mennyire vágyik a megmentésünkre?

NAGY ÁR A MEGVÁLTÁSÉRT, BŐSÉGES BŰNBOCSÁNAT

Pál hallgatósága életében a bűn sötét, mindent lehengetlő erő volt. Élő halottak – az apostol így jellemezte korábbi létüket, „*halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt*” (Ef 2:1, ÚRK). Úgy éltek, avagy „járkáltak”, ahogy Sátán parancsolta (Ef 2:1-3). A bűn és Sátán rabjaiként maguktól nem szabadulhattak, meg kellett őket menteni. Isten ezt Krisztus kegyelme által tette meg, Pál ezért az Úr kegyelmének két új áldását magasztalja a hívők életében: a megváltást és a bűnbocsánatot.

Olvassuk el Ef 1:7-8 verseit! A „megváltás” fogalma gyakran megjelenik az Újszövetségben. Hasonlítsuk össze az alkalmazását Kol 1:13-14, Tit 2:13-14 és Zsid 9:15 verseivel! Milyen gondolatok köszönnek vissza Ef 1:7-8 szakaszából?

Ef 1:7 versében a „váltásnak” fordított görög szó az *apolütrószisz*, ami eredetileg arra vonatkozott, amikor megvásárolták egy rabszolga szabadságát, vagy amikor fizettek egy fogoly kiszabadulásáért. Szinte halljuk a rabszolga-kereskedő hangját, aki árusítja a *portékáját*, vagy azt, ahogy a rabszolga bilincsei dermesztően csikorognak. Amikor az Újszövetség a megváltást tárgyalja, hangsúlyozza a rabszolgák szabadságának nagy árát. Elképesztően magas volt a szabadságunk ára: „*Benne [Jézusban] van a mi váltásunk az ő vére által*” (Ef 1:7, ÚRK). A megváltás gondolata Isten kegyelmét, nagylelkűségét méltatja, amiért megfizette a hatalmas árát. Isten szabadságot és méltóságot ad nekünk, többé már nem vagyunk rabok! „A megváltás azt jelenti, hogy emberként és nem tárgyként kezelnek bennünket. A menny polgáiraivá válnunk, ahelyett, hogy a föld rabszolgái lennénk” (Alister E. McGrath: *What Was God Doing on the Cross?* Grand Rapids, MI., 1992, Zondervan, 78. o.). Figyeljünk fel arra, hogy középkori, nem biblikus eredetű az a gondolat, miszerint Isten Sátánnak adja a megváltás árát! Az Úr semmivel nem tartozik az ördögnek, nem is fizet neki semmit! A Golgota biztosította áldások közé tartozik a bűneink bocsánata (Ef 1:7). Krisztus a kereszten magára vette mind múltbeli, mind jövőbeli bűneink árát, „*Eltörölte az ellenünk szóló rendelkezéseivel minket terhelő adóslevelet*” (Kol 2:14, ÚRK). Isten nagylelkű Atyaként járt el, amikor Krisztus által megváltott és megbocsátott nekünk „*kegyelmének gazdagsága szerint. Melyet nagy bőséggel közölt velünk*” (Ef 1:7-8).

Mit jelent nekünk, hogy megbocsátást és megváltást nyertünk Krisztus engesztelő áldozata révén? Mi van, ha méltatlannak érezzük magunkat? (Támpont: méltatlanok vagyunk, éppen ez a kereszt lényege!)

ISTEN NAGYÍVŰ, KRISZTUS-KÖZPONTÚ TERVE

Mi a terve Istennek az „*idők teljességének rendjére nézve*” (Ef 1:9-10)? Mennyire átfogó ez a terv?

Pál háromféleképpen jelöli Isten tervét. 1) Az Ő akaratának titka, 2) amit előre elhatározott, illetve 3) ami az idők teljességére vonatkozik. Mi tehát a végső, legfőbb terve? Az, hogy Jézusban egyesít mindeneket mindenütt!

Az apostol igen kifejező szót használ a terv jellemzésére (görögül *anakephalaiószaszhai*), ami azt jelenti, hogy mindent „összeadni”, vagy „összegezni” Krisztusban. Az ókori számvitel szerint a számok oszlopát „összeadták”, az összeget pedig a tetejére írták. Jézusban összegződik Isten eszkatológiai terve. Ez a Krisztus-központú terv megvolt már „*a világ teremtése előtt*” (Ef 1:4), és olyan széles, hogy átfog minden időt (az idők teljességét) és teret („*mindeneket... mind amelyek a mennyekben vannak, mind amelyek e földön vannak*”). Az apostol kijelenti, hogy a Krisztusban való egység a világegyetemre vonatkozó nagy isteni cél.

Pál bemutatja a témát, ami az egész levelet átszövi: az „*idők teljességének rendjére*” (Ef 1:10) vonatkozó isteni tervet tárgyalja. Isten azzal kezdi a mindenség egyesítésére vonatkozó, Jézus halálában, feltámadásában, mennybemenetelében és felmagasztalásában gyökerező tervét (Ef 1:15-2:10), hogy megalapítja az egyházat és egyesíti benne az emberiség egymástól elkülönült részeit: zsidókat és pogányokat (Ef 2:11-3:13).

Az egyház így jelzés a gonosz erőknek, hogy Isten terve már a végrehajtás fázisában van, vége lesz megosztó uralmuknak (Ef 3:10). Ahogy azt a Biblia másutt is írja: „*mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgy mint aki tudja, hogy kevés ideje van*” (Jel 12:12).

Az apostol levelének második fele az egységre mutató lelkesítő felszólítással kezdődik (Ef 4:1-16), amit hosszas buzdítás követ, hogy tartózkodjanak az egységnek ártó viselkedéstől, inkább építsék a közösséget hívó társaikkal (Ef 4:17-6:9). Pál azzal a felemelő képpel zár, hogy az egyház egységes sereggént harcol a békéért Krisztus nevében (Ef 6:10-20).

Hogyan ismerhetjük el és örülhetünk annak, hogy a Krisztus Jézusban nyert megváltás szerves része valami még átfogóbbnak, hatalmasabbnak, Isten kidolgozott, legfőbb tervének, ami szerint mindeneket egyesít majd Krisztusban?

ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÉLNI

„Őbenne kaptunk örökséget, ahogyan az előre el volt rendelve annak végzése szerint, aki mindent az ő akarátának tanácsából munkál, hogy dicsőségének magasztalására legyünk, mint akik előre reménykedtünk Krisztusban” (Ef 1:11-12, ÚRK).

Úgy tűnik, az efezusi hívők elfelejtették, hogy kik is ők keresztényekként, ezért elcsüggedtek (lásd Ef 3:13). Pál a korábban írtakkal összhangban (Ef 1:3-5) ismét meg akarja szilárdítani őket keresztény identitásukban. A hívők nem különféle istenségek vagy égi erők véletlenszerű és önkényes döntéseinek áldozatai, hanem Isten gyermekei (Ef 1:5), akik számtalan áldáshoz férhetnek hozzá Krisztus által az Úr mélységes tanácsai és örökérvényű döntései révén. Isten célja, tanácsa és akarata (Ef 1:11) valósul meg az életükben annak a nagyobb tervnek a keretében, ami alapján mindent egyesíteni fog Krisztusban (Ef 1:10). Rendületlen lehet a bizalmuk az Isten előtti helyzetüket és az általa nyújtott áldások hatásosságát illetően. Az életüknek Ef 1:3-14 üzenetét kell hangosan hirdetnie: áldott legyen az Isten és az Úr Jézus Krisztus Atyja!

Vessük össze az „örökség” témáját Ef 1:11, 14 és 18 verseiben! Vajon miért lehetett olyan fontos ez a gondolat Pálnak?

Kaptunk már örökséget valakinek a halála után? Talán egy rokonunk hagyatott ránk valamilyen értéket vagy jelentősebb pénzügyi összeget. Az apostol szerint Jézus halála révén a keresztények örökséget kaptak Istentől (Ef 1:14), ugyanakkor az Ő örökségévé is lettek (Ef 1:18).

Az Ószövetség időnként úgy utal a népre, mint Isten hagyatékára vagy örökségére (5Móz 9:29; 32:9; Zak 2:12). Egyértelmű Ef 1:18 versében az Úr öröksége vagy azzá válás gondolata, minden bizonnyal ezt jelenti Ef 1:11 versében a kifejezés (amit úgy is fordíthatnánk: „Benne váltunk örökséggé”). Pál a keresztényi énképük központi elemeként szeretné a hívők tudtára adni, hogy mennyire értékesek Isten szemében. Nemcsak örökséget kaptak az Úrtól (Ef 1:14; 3:6; vö. 5:5), hanem ők lettek Isten öröksége!

Mi a különbség aközött, amiért megdolgozunk és amit örökül kapunk? Hogyan segíthet ez a gondolat felmérni, hogy mit kaptunk Jézusban?

A SZENTLÉLEK: PECSÉT ÉS ZÁLOG

Ef 1:13-14 szakaszában Pál röviden összefoglalja az olvasói megtérési történetét. Milyen szakaszokat említ?

Pál két képet vagy metaforát használ a Szentlélekre, amikor a hívők életében megmutatkozó jelentőségét kutatja. Először is pecséthez hasonlítja, ami a Lélek elpecsételõ jelenlétét jelképezi, ez a megtérés idején történik. Az ókorban széles körben használtak pecsétet különféle céllal: hitelesítettek vele törvények és megállapodások másolatait, vagy valamilyen tároló eszköz tartalmának kiválóságát, mennyiségét (pl. Ez 28:12). Pecséttel tanúsítottak adásvételt (pl. Jer 32:10-14, 44), szerződéseket, leveleket (pl. 1Kir 21:8), végrendeleteket és örökbefogadást. A Szentlélek jelenléte az ember életében Istenhez tartozóként jelöli meg a hívõt, valamint biztosítja védelmének ígéretérõl (vö. Ef 4:30), megpecsételtetett „*a megígért Szentlélekkel*” (Ef 1:13, ÚRK).

„Pál egyértelmûen kijelenti, hogy amint valaki átadja az életét Jézusnak és hisz benne, a Szentlélek elpecsételi (görög ige: *szphragidzõ*) Krisztusban a megváltás napjára. Milyen csodálatos, felszabadító és megnyugtató ez az igazság! Isten Lelke már a hitük megvallásának legelsõ pillanatában megjelenõ Krisztus követõit az üdvösség pecsétjével” (Jiri Moskala: *Misinterpreted End-Time Issues: Five Myths in Adventism. Journal of the Adventist Theological Society*, 28, 1. sz. 2017, 95. o.).

A második kép a zálog, amit az apostol a Szentlélekre használ. A Lélek az örökségünk záloga, előre mutat a pillanatra, amikor teljes egészében megkapjuk az örökséget (vö. 2Kor 1:22; 5:5).

A „zálognak” fordított héber jövevényszót (*arrabón*) az újszövetségi idõkben gyakran használták a koiné, vagyis a görög köznyelvben. Az „elsõ részlet”, a „letétet” jelezte, ami után a fizetõ félnek még többet kell majd teljesítenie.

Figyeljük meg, nem a hívõknek kell megfizetniük ezt az összeget, hanem õk kapják Istentõl! Pál elmondja, hogy a Szentléleknek a hívõk életében való jelenléte az üdvösségük és megváltásuk örökségének elsõ törlesztõrészlete, aminek a teljességét Krisztus visszatérésekor vehetik át. A mi feladatunk hálával és alázatos szívvel elfogadni, amit Isten felkínál nekünk Jézusban.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Vajon Ef 1:3-14 szakasza azt tanítja, hogy Isten határozza meg az emberek jövőjét, egyeseket örök életre, másokat pedig örök halálra rendel? Többen sajnos így hiszik. Viszont gondoljuk csak át a következőket!

1. Az igeszakaszban Krisztus szerepe meghatározó, mivel Isten úgy döntött, hogy „Jézus Krisztus által” (Ef 1:5), „Őbenne” (Ef 1:4, 11) fogad bennünket örökbe. Ez arra enged következtetni, hogy mindazokat kiválasztja és eleve elrendeli, akik a Krisztusban való hitet választják, és nem válogatja ki már az emberek születése előtt, hogy ki üdvözljön vagy vesszen el. Isten döntése a megfontolt és előre elrendelt isteni válasz azoknak, akik Krisztusba vetett hittel élnek.
2. Továbbá Ef 1:3-14 része élénk, kapcsolatokra utaló szóhasználatral érzékelteti az Úrnak az üdvösségért végzett munkáját. Isten az Atya, mi pedig a fogadott gyermekei vagyunk (Ef 1:3-5), és bőségesen kapunk az áldásaiból (Ef 1:8). A gazdag, kapcsolati szóhasználat fényében kell értelmezni Isten döntését és eleve elrendelését. Az Úr nem távolságtartó, érzéketlen bíró, aki csak a messzeségből rendelkezik, hanem minden gyermekének gondoskodó Atyja (lásd Ef 3:15).
3. Isten tiszteletben tartja az ember döntését, ezt tükrözi Ef 1:3-14 szakasza (különösen a 13. vers, ami kiemeli a hallás és a hit fontosságát), mint ahogyan a levél más részei (Ef 2:8; 3:17; 4:1-6:20, e szakaszok hangsúlyozzák vagy feltételezik a döntést és a hit választát) az Újszövetség egyéb szakaszaival együtt (pl. ApCsel 17:22-31; 1Tim 2:4). „Isten az Ő Fiának felbecsülhetetlen adományozása által körülvette a Földet kegyelmének légkörével, és ez olyan valóságos, mint az a légkör, amely a Földet övezi. Mindazok, kik ezt az életadó levegőt választják, Krisztus Jézusban érett férfiakká és nőkké növekednek” (Ellen G. White: *Jézus-hoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 51. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Még milyen érveket hoznánk annak alátámasztására, hogy Isten nem kénye-kedve szerint válogatta meg már a teremtés előtt, ki menekül meg és ki jut kárhozatra?
- 2) Végül is kinek a döntése határozza meg, hogy az ember talál-e üdvösséget Krisztusban?
- 3) „Akiben van a mi váltságunk az Ő vére által, a bűnöknek bocsánata az Ő kegyelmének gazdagsága szerint” (Ef 1:7). Hogyan fedi fel ez a vers az egyedül hit, nem pedig a törvény cselekedetei általi üdvösség valóságát?

REMÉNYIK SÁNDOR: A MEGÁTKOZOTT KÉZ

Testvér, - az én kezem megátkozott.
Embert, dolgot, lelket, gondolatot,
Semmit se tudok megfogni vele,
Csak belemarkolok a semmibe.
Nézd ezt a bús, üres mozdulatot:
Nem is levegő, amit megfogok,
Levegő: szelíd, meleg, földi „semmi”.
Csak a világűr hideg semmije
Tud ilyen kegyetlenül üres lenni.
Kapaszkodnék én akármibe már,
De karfa, korlát, horgony, szalmaszál,
Minden kisiklik a kezem közül,
S a hiba kezemben van egyedül.
Kétségbeesve nézem, hol a part,
S csodálkozom: a víz felett mi tart?
Mi tart, mi tart még, Uram, Istenem...? -
Talán egy Kéz, mely láthatatlanul,
Bár én nem fogom - fogja a kezem.